

RESUM EXECUTIU

Cap a la garantia del dret a la venda directa de la pagesia i a l'accés de les consumidores a aliments sostenibles

Autoria: Sofia Alorda Fernàndez i Ariadna Rigau Castells

Disseny i execució d'entrevistes: Laia Fernández Susierra

Revisió: Irene Escorihuela Blasco, César Caparrós Lara, Adrià Gratacós Torras i Alexandra Rosell i Guardiola

Maquetació: Coordinadora de Mercats de Pagès de Barcelona

Data de publicació: Novembre 2025

Amb el suport de:

** El contingut d'aquesta publicació és responsabilitat exclusiva de l'Observatori DESCA i la Coordinadora de Mercats de Pagès de Barcelona i no reflecteix necessàriament l'opinió de l'Ajuntament de Barcelona.*

Introducció i objectiu

Aquest informe, elaborat per l'Observatori DESCA i la Coordinadora de Mercats de Pagès de Barcelona, **analitza la situació jurídica dels mercats de pagès a Catalunya** i formula una proposta de regulació específica per garantir-ne el reconeixement i la consolidació.

L'objectiu és **protegir i enfortir un model de comercialització basat en la venda directa**, protagonitzat per la petita pagesia i l'elaboració artesana, sense intermediaris ni presència de l'agroindústria.

Aquest model no només assegura una comercialització justa per a les productores, sinó que també **facilita l'accés de la ciutadania a aliments locals, sostenibles i de qualitat**, alhora que promou relacions més directes entre producció i consum.

Valor estratègic dels mercats de pagès

Els mercats de pagès són molt més que un canal de comercialització. Constitueixen **una infraestructura alimentària i social** clau per:

- Reforçar la **viabilitat econòmica de la petita pagesia** agroecològica.
- Donar **valor a l'elaboració artesana** local.
- Eliminar intermediaris i **garantir una relació més justa** entre producció i consum.
- Impulsar economies locals i **circuits de comercialització transparents**.
- Promoure la **transició agroecològica i la sobirania alimentària**.

A més, aquests mercats són **espais de trobada, sensibilització i construcció comunitària**. Afavoreixen una relació més conscient amb l'alimentació, fomenten l'educació alimentària i ambiental, i contribueixen a teixir vincles socials entre el món rural i l'urbà.

Situació jurídica actual i referents comparats

A Catalunya, els mercats de pagès operen actualment en un **marc jurídic incomplet i insuficient**. Tot i que la venda directa està reconeguda com una activitat vinculada a l'explotació agrària, **no existeix una regulació específica que defineixi i protegeixi els mercats de pagès** com a espais propis de comercialització de la petita pagesia. En conseqüència, **aquests mercats sovint queden sotmesos a normatives pensades per a la venda ambulants o no sedentària**, una categoria que no s'ajusta a la seva naturalesa ni a la seva funció econòmica, social i territorial.

Aquesta manca de reconeixement específic genera **inseguretats jurídiques**, heterogeneïtat reguladora entre municipis i una notable precarietat en l'accés i l'ús de l'espai públic. També **dificulta la consolidació d'un model basat en la venda directa**, sense intermediaris, i orientat al suport de la petita pagesia agroecològica.

En canvi, altres territoris han desenvolupat marcs normatius més avançats que reconeixen explícitament la singularitat de la venda directa. A Navarra i a les Illes Balears, per exemple, la normativa estableix un règim específic per a la venda de proximitat i la comercialització directa de productes agraris, adaptat a la realitat de les petites explotacions. De manera similar, França i Itàlia han consolidat models jurídics que reconeixen plenament la venda directa i els mercats de productores com a part integrant de l'activitat agrària, amb instruments específics de regulació, identificació i promoció. Allà on la venda directa s'ha regulat i protegit, els mercats de pagès han proliferat com una alternativa real.

Aquests referents demostren que és possible articular una regulació pròpia que garanteixi seguretat jurídica, estabilitat i suport institucional; i alhora preservar els valors essencials dels mercats de pagès: la proximitat, l'absència d'intermediaris, el protagonisme de la petita pagesia i la seva funció social, educadora i comunitària.

Proposta de regulació dels mercats de pagès

L'informe proposa que la futura **Llei d'Alimentació de Catalunya** incorpori un **règim jurídic específic per als mercats de pagès**, adaptat al model que aquests representen. Aquesta regulació hauria de:

- **Reconèixer** expressament els mercats de pagès com a **espais de venda directa** de la petita pagesia i de l'elaboració artesana que esdevenen **una infraestructura alimentària d'interès públic**.
- **Blindar** el dret de la pagesia a vendre directament els seus productes.
- **Reservar-los a productores agràries i elaboradores artesanes** que comercialitzin directament els seus productes, sense intermediaris ni participació de l'agroindústria ni grans empreses.
- **Diferenciar-los clarament de la venda ambulant** o no sedentària.
- **Considerar els mercats de pagès i la seva creació, explotació i dinamització com un espai col·lectiu** amb una governança que possibiliti la participació de productors i elaboradors.

- **Garantir un accés estable i no precari a l'espai públic**, així com les condicions materials i administratives per al correcte funcionament dels mercats de pagès, per part de les administracions locals.
- **Adaptar els requisits administratius i sanitaris** a la realitat de les petites explotacions i obradors artesans
- **Crear un registre i un distintiu oficial específic.**
- **Fomentar l'impuls de sistemes i canals de venda directa** com a mecanisme estratègic per reforçar la viabilitat de la petita pagesia familiar catalana, per part de les administracions públiques.
- **Establir un règim fiscal diferenciat, simplificat i adaptat a l'escala de les petites explotacions agràries** que participen en mercats de pagès.

Observatori Desca
observatoridesca.org

Coordinadora
de Mercats
de Pagès
de Barcelona

Coordinadora de Mercats de Pagès de Barcelona
mercatsdepages.barcelona